

ՄԵՏԱՍԱՆԵՐՈՐԻ ՏԱՐԻ

թիւ 1.

Ա Մ Ս Ա Գ Ի Ր

ՏՈՒՆՎԱՐ 31

1876.

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԳԻՏԱԿԱՆ

ՆՈՐ ՏԱՐԻ

ՆՈՐ ՏԱՐԻՆ ամեն մարդոյ համար մի նշանաւոր ժամանակէտ է, յորում կ'ամփոփին յոյսեր և փափաքներ, ներքին ակնկալութիւններ և խորհուրդներ: Մի կողմէն առաւօտեան զանգազը կը հնչէ և կը քարոզէ ժամանակի նոր շրջանն. միւս կողմէն թմբուկներ, փողեր և երգեր կ'աւետեն Նոր Տարւոյ առաջին արշարոյսն: Մանկունք և երիտասարդք ուրախութեան ազազակներով կողովներն Նոր Տարւոյ գալուստըն. որդիք կ'աղօթեն իրենց ծնողաց համար և Ազգեր բարեմաղթութիւններ կ'անեն իրենց իշխողներու համար:

Այսպէս ահա մի տարիէն դէպ ՚ի միւսն, անցնեն մի ծ նշանակութիւն ունի ամենուն համար. գահակալին

համար՝ իւր գահայից վերայ, աղքատին համար՝ իւր խրճիթին մէջ, աշխատասէր հօր համար՝ իւր գերդաստանի մէջ, գթոտ մօր համար՝ իւր զաւակաց մէջ, ծերունւոյն համար՝ իւր կթոտ զաւամբութեան մէջ, երիտասարդին համար՝ իւր ապագայ յուսոյ եւ ակնկալութեան մէջ, որով պիտի յառաջէ դէպ ՚ի աշխարհի մրրիկներն ու փոթորիկներն:

Մեր անցեալ կեանքը իբրեւ երազ կը մնայ ՚ի յետուստ մեր, մեր առաջ կը բացուի ապագան իբրեւ մի դաշտ անձանօթ, որ ծածկուած է անթափուն ցելի մշուշով: Մերամաղձոտ մտքերն կը ծփան և ախուր գուշակութիւններով կը մթափնին, ուրախ սրտերն

սպաճառ յոյսերով կը խայտան : Ամեն
ոք 'ի խնդիր է իմանալ թէ ինչ պիտի
բերէ իւր համար իւրաքանչիւր օր ու
ամիս : Ամեն ոք 'ի խնդիր է գէթ իւր
տապաքայ յուսոյ փոքրիկ նշոյն տեսնել
խորհրդաւոր մթու թեան մէջ, ինչպէս
հասն ցորենոյ սառուցեալ հողոյ խո-
րու թեան մէջ :

Նոր Տարւոյ շրջանին մէջ իւրա-
քանչիւր ոք կը խորհի, կը մտածէ . իւ-
րաքանչիւր ոք երկիւղիւ և յուսով կը
գծէ իւր տապաքայ կենաց ծրագիրը :

Քրիստոնեան եւս նոր կենաց ըն-
թացք կը սկսի . նա եւս լի է յուսով
և երկիւղիւ : Բայց ինչ զգացմունքով
կը գիմաւորէ նա Նոր Տարին . ինչ մը-
տածութեամբ կը գիմէ գէպ 'ի խոր-
հրդաւոր և անձանօթ ապագայն : Նա
մի առանձնութիւն կ'որոնէ, նա կը փա-
փաքի իւր ուշքն ու միտքն ամփոփել,
և երբ կ'առանձնանայ՝ կը բարձրացնէ
ահա իւր սիրտն իւր բազուկներուն
հետ առ Ամենակարողն, առ Մարդա-
սէրն և կը մրմնջէ այսպէս . « Ձեմ ար-
ժանի ես քո անհուն ողորմութեանդ
և անբաւ սիրոյդ, զոր ծաւալեցիր իմ
վերայ, ով Տէր : Ինչ որ եմ ես, և ինչ
որ ունիմ, ամենն դու տուած ես եւ
քեզ սարտական եմ բոլորին համար .
դու արահայնեցիր իմ կեանքս . դու
առաջնորդեցեր ինձ այնպիսի վտանգ-
ներու մեջէն, որոնք իսպառ անձանօթ
էին ինձ : Դու ընդ իս էիր, դու ամե-
նեւին չը թողիր զիս, երբ տրտմու-
թիւնք և հեծութիւնք ծանրացան իմ
վերայ : « Ես ննջեցի և 'ի քուն եղէ » .
բայց դու միշտ հսկեցիր, միշտ քո հո-
վանին տարածեցիր իմ վերայ, կըզ-
գամ ես եւ կը խոստովանիմ, որ ինչ
անցքեր որ անցին իմ գլխէս անյեալ
տարւոյն մէջ բոլորն իմ բարութեան
համար էին, և ինչ որ պիտի անցնին
ապագային մէջ, դարձեալ իմ բարու-

թեան համար են . վասն զի այն և զու-
նակը, որով դու կը կառավարես աշ-
խարհս համօրէն, իմաստուն է և հը-
րաշաղի : Այո, ես եւս կը հպատակիմ
տիեզերական այս սուրբ Օրէնքին, որ
յաւիտենական է և անստան, ինչպէս
քո Իմաստութիւնդ : Ես եւս տիեզե-
րական մարմնոյ մի անդամն եմ, և ինչ
աղէտներ որ ինձ պատահած են, ինչ
թշուառութիւններ որ զիս խոցած և
սրտէս արիւն բղխեցուցած են, նորա
եւս բաժին են ամեն մահկանացուաց,
զոր պէտք է կրել սիրով և հնազանդու-
թեամբ : Վասն զի կը խոստովանիմ և
կը հաւատամ, Տէր, որ դու ամեն բան
բարի ոտեղծած ես և բարութեան
համար ստեղծած ես :

Ո՛վ Տէր իմ և Աստուած, որոյ ու-
ղորմութիւնդ անչափ է և գթութիւնդ
անբաւ . ո՛վ Հայր, որ բարութիւն ես
բովանդակ, մի թողուր զիս, մի թողուր
և զայնսով, որք սիրելի են ինձ : Մի
թողուր զմեզ, երբ մենք հեռանամք
և մոլորիմք իսկ 'ի քէն : Վասն զի քո
զաւակներդ եթէ խոստրին իսկ ուղիղ
ճանապարհէն, դարձեալ կը դառնան,
արտասուօք կլնինին ոտքերդ եւ կը
հայցեն ողորմութիւնդ :

Այո, ո՛վ Տէր, դու որ պահպա-
նեցիր զիս ընդ երկար, անշուշտ պի-
տի պահպանես զիս դարձեալ : Այս
վստահութեամբ կը բարձրացնեմ ա-
հա առ քեզ բազուկներս : Ինչպէս սի-
րով լցուած տկար մանուկն յափախ-
թերս իւր մօրն կը գիմէ, նոյնպէս և
ես կը գիմեմ առ քեզ : Կ'ուխտեմ կա-
տարել քո Որդւոյ և Փրկչի Յիսուսի
Քրիստոսի պատուերներն, որ մեզ քա-
րողեց քո Խօսքն : Ես յոյս ունիմ քեզ
վերայ, ո՛վ Տէր . վասն որոյ և բան մի
չեմ խնդրեր քեզմէն, վասն զի դու մի-
այն դիտես թէ ինչ է բարի ինձ հա-
մար և իմ մերձաւորացս համար, և

դու կը տաս անշուշտ ինչ որ պատշաճ է օգտակար կը դառնա մեր փրկութեան համար :

Ո՛վ Տէր , դու գիտես զամենայն , դու գիտես թէ ի՞նչ իղձեր և փափաքներ իմ սիրտս կը յուզեն , դու գիտես թէ ի՞նչ խորհուրդներ կ'անցնին իմ մաքէս : Դու գիտես արդէն և հարկ չը կայ մի առ մի յիշել քո առջեւ . այլ միայն միմունջ ՚ի բերան և արտասուս յաչս կը խնդրեմ ՚ի բէն , որ կատարես իմ ամեն բաղձանքներս , իմ ամեն սուրբ ցանկութիւններս , յորոց կախուած է իմ փրկութիւնս և երջանկութիւնս :

Բայց ո՛չ ո՛չ , ինչու վրիպեցայ , ինչու այսպէս խօսքեր արտասանեցի : Մի՞թէ ես առաւել իմաստուն եմ քան զԱմենիմաստունն . մի՞թէ կարող եմ ես ճանաչել և սահմանել թէ ի՞նչ է իմ երջանկութիւնս , ես որ կարող չեմ մինչեւ անգամ իմանալ թէ ի՞նչ պիտի պատահի ինձ մի վայրկեանէն յետոյ : Ո՛չ ո՛չ , ո՛վ Հայր ամենատես և բարեգութ , ես միայն իբրեւ անգէտ զաւակ կը թոթովեմ իմ բաղձանքներս . բայց դու միայն ես՝ որ գիտես թէ ո՞րն բարի է ինձ համար , և զայն միայն կը կատարես , որ խկապէս կ'առաջնորդէ ինձ յերջանկութիւն . կը լռեմ ես , ո՛վ Տէր և զիս քեզ կը յանձնեմ , իմ մեղձաւորներս քո Նախախնամութեան կը յանձնեմ . մենք քեզ կը պատկանիմք , դու ես միայն մեր Աստուածն և առաւել գիտես զկարիս մեր քան զոր խնդրեմք և իմանամք :

Ուրեմն , սիրտ իմ , փարատէ քեզ մէն ամեն անօգուտ հոգսեր , ամեն ունայն յոյսեր և վստահութեամբ սպասէ ամենաբարի Նախախնամութեան , որ կը հսկէ բոլոր տիեզերաց վերայ : Մի՛ տագնապիր , շատ մի՛ յուսար ապագային վերայ , մի՛ նեղիր , վասն զի թէ չտախաղանց մտածութիւնդ և թէ

չտախաղանց յոյսդ կարող են վատ առաւելորդութիւն ունենալ քեզ վերայ : Երբ շատ տագնապիս և փափաքիդ չը հասնիս՝ կը յուսաբեկիս և կը լքանիս : Երբ շատ յուսաս և յուսոյդ կատարումն չը տեսնես , կը դառնանաս եւ կը յուսահատիս : Վասն զի անկատար մնացած յոյսերն միշտ վերք կը թողուն մարդոյ սրտի վերայ և միշտ կը կարճեն նորա յառաջագիմութիւնը :

Ուստի պէտք չէ շատ յուսալ . պէտք չէ շատ անկեալել , որպէս զի երբ թըշուառութիւններ և աղէտներ թափին մեզ վերայ՝ կարողանանք համբերել և ստիպալ : Այն մարդը , որ շատ պոյծառ յոյսեր կը անուցանէ սրտին մէջ , նա միշտ կընկճի՝ երբ յանկարծ փոթորիկներ կը զիղուին , կայծակ կ'որոտայ , շանթեր կը տեղան և ինքն փոխանակ անասան մնալով՝ կը սասանի , կը շուարի և կը տատամնի : Իմաստուն Քրիստոնեայն կը դիմէ դէս ՚ի ապագայն աւմենայն պատրաստութեամբ զրահաւորուած , ինչպէս քաջ զինուոր , որ կը յառաջէ դէս ՚ի անծանօթ թշնամին , իմաստուն Քրիստոնեայն աչքերն յերկինս յառած՝ թէ՛ վիշաք և թէ՛ բարիք ուրախութեամբ կ'ընդունի Տիեզերքն կառավարող հզոր Ձեռքէն : Թող յաջորդ ամիսը անախլնկալ ուրախութիւններ բերէ նորա համար . թող իւր սիրելւոյն դագաղն ներկայացնէ իւր աչաց , նա երկուսն եւս սիրով կ'ընդունի :

Այն ուրախութիւններուն միայն յուսա , զորս պատրաստած ես քո առաքինութեամբ եւ կենաց ուղղութեամբ : Այսպիսի ուրախութիւններն ու յոյսերն գրեթէ միշտ անվրէպ են : Քո գործած առաքինութիւններդ անպատճառ ուրախութիւններ պիտի բերեն քեզ համար նոյն խիստ աչախորհիս մէջ : Երբ դու յաղթես քո

վատ բնաւորութեանդ , երբ դու
ուղղես քո սխալներդ ու թերու-
թիւններդ , խմացիր որ այն մարդիկն
իսկ պիտի ստիպուին զքեզ սիրել
եւ պատուել , որոնք այսօր կ'ատեն
եւ կ'արհամարհեն զքեզ : Քո ձեռք
բերած լաւ յատկութիւններդ , քո
մարդասէր ձեւերդ , քո առ մերձա-
ւորս ունեցած անշահասէր փափաք-
ներդ , քո այլոց վերայ բարի խօսելու
բնաւորութիւնդ , քեզ յանձնուած
գործերուդ մէջ ունեցած արիւթեա-
նորդ ու եռանդդ , ամեն գեշ և ան-
մաքուր բաներէ ունեցած քո զգուան-
քդ և հեռացումդ , միով բանիւ քո
արդարասէր վարքդ ու կենցաղդ՝ պի-
տի գրաւեն առ քեզ այն անձանց հա-
մակրութիւնն , որոնք այսօր սառն ա-
ջօք կը նային քեզ : Ի՞նչ բանի մէջ կը
կայանայ մարդոց երջանկութիւնն , եթէ
ոչ գոհ լինիլ ինքնին և յինքն գրաւել
ամեն առաքինի և բարի մարդոց սէրն
ու բարեկամութիւնն : Եթէ երջանիկ
չես , ի՞նչ կարգելու զքեզ երջանիկ լի-
նելու : Ո՛վ որ թողուր այն մոլորութիւն-
ներն , որք իւր խիղճն կը կրծեն և զայ-
լս կը զգուեցնեն , ով որ իւր հանգըս-
տութիւնը՝ իւր խղճի եւ Աստուծոյ
մէջ կ'որոնէ , ով որ իւր երջանկութիւնն
իւր յատուկ կամքէն եւ յատուկ աշ-
խատանքէն կըսպասէ և ոչ թէ յիմա-
րոքար ուրիշներէն , այնպիսին կը գըտ-
նէ երջանկութիւն և հանգստութիւն :
Պէտք է ուրեմն իւրաքանչիւր որ վե-
րանորոգէ իւր կեանքը , պէտք է քա-
ջութեամբ ձեռնարկէ սոյն բարի գոր-
ծոյն : Այս վերանորոգութեան մէջ է
մարդոց երջանկութիւնն :

Մի յուսար ուրիշ պատուոյ , ու-
րիշ բարեկեցութեան , բայց միայն ինչ
որ կարող ես քո կամքով և քու ջան-
քով ձարել : Մի ապաւինիր այլոց օգ-
նութեան , ոչ բարեբաղդ կամ կոյր դի-

պուածներու , ոչ անտէրիտ ժողան-
գութեան , ոչ վիճակախաղութեան
շահու , որոնք կարող են իբր թէ
յանկարծ հարստացնել զքեզ : Մի
ապաւինիր ամենեւին այսպիսի անա-
կրնկալ բերմունքներու , այլ ապա-
ւինիր քու ջանիցդ և Աստուծոյ օգ-
նութեան , նա որ բացարձակապէս
իւր ջանից կը վստահի և ուրիշներէն
օգնութիւն չակնկալէր , այնպիսին միշտ
մեծ է , ազատ է և ազնիւ : Ինչո՞ւ կա-
միս ուրեմն մեծանալ յաչս այլոց եւ
կամ՝ դիզել հարստութիւն , ոչ ապա-
քէն քո ունայնասիրութիւնդ շնչելու
և փայփայելու համար : Անարժան ես
դու , եթէ քո գաղտնի հպարտութիւ-
նորդ գոհացնելու համար կը փափարիս
որ Աստուած հրաշիւք աշխարհիս կար-
գը փոխիս : Նա որ ոչ գոհ է և ոչ
երջանիկ իւր յատուկ աշխատութեամբ
և ճարտարութեամբ ձեռք բերած բա-
րիքէն , այնպիսին անարժան է որ և
կցէ յաջողութեանց և շնորհաց :

Միայն այն բաւականութեանն ըս-
տաւէ այս աշխարհիս մէջ , ինչ որ կա-
րող ես ձեռք բերել քո խոհեմ և ա-
ռաքինի վարքովդ : Միշտ քո անձին
դիմէ . վստն զի նախ Աստուած և ա-
պա դու ես քո երջանկութեան արա-
րին , այս նպատակիս համար է որ Աս-
տուած տուած է քեզ հանձար , բա-
նականութիւն և իմաստութիւն : Փա-
խիր , հեռացիր ամեն յանդուգն և վը-
տանգաւոր ձեռնարկութիւններէ , կարգ-
կանոն եւ տնտեսադիտութիւն պահ-
պանէ գերդաստանիդ մէջ , խոհեմու-
թեամբ ընտրէ բարեկամներդ , արի-
ւութեամբ և եռանդեամբ օգուտ քա-
ղէ ամեն դէպքերէ , որք կարող են
պատուաւոր կերպիւ ընդարձակել ձեռ-
նարկներդ եւ գործերդ : Խոհեմու-
թեամբ վարուէ այն անձանց հետ , ո-
րոնք քեզ սէս չեն խորհիր . նաեւ նո-

յա հետ, որոնք ուրիշ կարգի կը պատկանին, և երբ այս զգուշութիւններն ունենաւ, ընկերական յարաբերութեանց մէջ յուզուելու առիթներ չես ունենար. քո կենցաղավարութեան և աշխատանայ շրջանակը իբրեւ մի խողաղ դրախտավայր կը լինի, և աւելի տեւական ուրախութիւն և երջանկութիւն կը ճաշակես:

Ժամանակն համարէ իբրեւ մի չը սերմանուած դաշտավայր, ուր ինքին պիտի գան ոչ բաղդն և ոչ անբաղդութիւնն. պէտք է նախ երկիրը մշակել յատուկ ձեռքերով և ապա սերմն յանել: Ինչ որ կը սերմանես՝ զայն կը հրնձնես, աղթէ և աշխատէ և Աստուած կ'օրհնէ աշխատանքդ: Ա՛խ, որչափ բարի է Աստուած, որչափ անհուն է նորա բարութիւնն, նա կ'ուղարկէ քեզ այնպիսի ուրախութիւններ, զոր ոչ ինդրած ես և ոչ նախատեսած:

Մի տագնապիր, շատ անհանգիստ մի լինիր: Ապագայ չարիքներէն վախնալն աւելի մեծ չարիք է քան թէ նոյն իսկ չարիքն: Չարեաց կամաղէտից երկիւղը աւելի շատ կը տագնապէ ըզմարդ. քան թէ նոյն իսկ աղէտն ու թշուառութիւնն: Ապագայ աղէտներէն երկնչելով առողջութիւնդ կը խանդարես և կը վատթարես, քաղցր ուրախութիւններդ կը դառնացես, զորս կարող էիր ներկայիս մէջ վայելել. շատ վատ սովորութիւն է այն սովորութիւնըն, որոնք ապագայէն կը սոսկան եւ կ'երկնչին: Այսպիսիքն են, որոնք բաւականութիւն կըզգան անդադար տրտնջալ, գանգատել և ամեն ժամանակ անհանգիստ լինիլ: Այսպիսիքն են, որք առանց կարեւորութեան երեւակայական տանջանքներ կըստեղծանեն իրենց համար, կը ցաւին, կը վշտանան, և, իբրեւ յիմարներ, ներկայի իրական ուրախութիւններն կ'ոչնչացը-

նեն ապագայի տխուր երազներով:

Մի տագնապիր, շատ անհանգիստ մի լինիր. անհանգստութիւնն քաջութիւնդ կը բառնայ, կը լքանիս և դըժուարութեանց կը մատնուիս: Մի ասեր դու քեզ, թէ անհանգստութիւնը և հոգսերդ խոհեմ նախատեսութեան հետեւանքներ են. վասն զի խոհեմ մարդը հանգիստ սիրտ ունի, և խաղաղութեամբ կը ճաշակէ ներկայի ուրախութիւններն. աւելի լաւ օրերու յուսով կարգելու նա նորածին մը տատանջութիւններն և երբ նախատեսեալ դժբաղդութեան ժամը հնչէ, աւելի արիւնթիւն ցոյց կը տայ և նաեւ կը յաղթէ դժբաղդութեան: Նաւորդըն Ովկիանոսի կոհակներուն վրայ կը ցնծայ անվրդով, երբ հողմն յաջողակ է և արեգակն պայծառ. պէտք է արդեօք սոսկայ նա փոթորկէ կամ ալեկուծութիւն նշմարելէ, մինչդեռ ամենայն ինչ խաղաղ է իւր շուրջն: Բայց երկինքն կը մթապնի, կատաղի քամին կը հողմակոծէ զայրացեալ Ովկիանոսի մալկերէւթն, նաւի առագաստներն ծըւէն ծուէն կը պատառէ և սոսկալի նաւաբեկութիւն կըսպառնայ: Այսպիսի պահուն մէջ երկիւղն ու թուլութիւնն աւելի կը փութացնեն կորուստըն: Այսպիսի պահուն մէջ անվէհեր նաւորդն իւր յոյսը կը դնէ Աստուծոյ վերայ, որ կը տիրէ թէ խաղաղ ջրերուն և թէ փոթորիկներուն, կը բազմապատկէ իւր քաջութիւնն, կը վազէ ուր անհրաժեշտ է իւր ներկայութիւնը, կը մարտնչի հողմերու և կոհակներու հետ և իւր համարձակութեամբ, խոհեմութեամբ և անվէհերութեամբ կը խուսափի վտանգէն:

Մի տագնապիր, շատ անհանգիստ մի լինիր: Եթէ մինչեւ յայսօր կատարելապէս երջանիկ չես եղած, խորհէ, որ աշխարհիս բաներն անդադար կը

փոխութիւն : Եթէ ներկայ վիճակդ տը-
խուր է , քաջալերուիր , վասն զի միշտ
այնպէս պիտի չը մնայ : Մի թէ տա-
կաւին չ'ոչսար դու փորձով , որ աշ-
խարհիս մէջ ոչ տեւական ուրախու-
թիւն կայ և ոչ տեւական տրտմու-
թիւն : Եթէ մթութիւն կը շրջապա-
տէ զքեզ այսօր , միտարուիր , մի քա-
նի օրէն յետոյ լըս պիտի փայլի . քան
զի ոչ անբաղդութիւնն տեւական է և
ոչ բաղդաւորութիւնն : Ի՞նչու պէտք
է տրտմիլ , երբ արեգակն ՚ի մայր կը
մօտէ : Մի թէ յետ զիշերոյն չը կայ
սոյլ եւս արշալըյս և տուածտ : Քննէ
վիճակդ , որուն մէջ այժմ կը գտնուիս ,
կըսէ մտատանջութիւններդ և ապա
ասա ինձ , մի թէ կորսուած է ամեն
յոյս : Ո՛չ երբէք : Դիցուք թէ կոր-
սուած իսկ է ամեն բաղդաւորութիւ-
նըդ . մի թէ զԱստուած ևս կորսուած
ես . ո՛չ ո՛չ , ուրեմն ինչո՞ւ կը յուսա-
հատիս , ինչո՞ւ կը Լքանիս :

Մի տաքնապիր , շատ անհանգիստ
մի լինիր . վասն զի Աստուած միշտ
պիտի քեզ հետ լինի . եւ եթէ ամեն
յոյս ամեն բաղդաւորութիւն վերջա-
ցած իսկ համարուի քեզ համար աշ-
խարհիս վերայ , դարձեալ անանց պի-
տի մնայ Աստուծոյ բարութիւնն , որ
անսպառ է և աղբիւր ամեն երջանկու-
թեան և բարեաց : Եթէ մահն յափը
տակած է մի անգին դանձ՝ քո սրտիդ
սիրելի էակներէն մին , ինչո՞ւ պիտի չա-
րունակ լաս և կոծիս սիրելոյդ շիրմին
վերայ : Դարձուր տէրդ դէպ ՚ի յա-
ւիտենականութիւնն : Աստուծոյ մա-
տըն կ'առաջնորդէ քեզ այն սիրելի է-
ակին մօտ , յորմէ բաժնուեցար աշխար-
հիս վերայ : Եթէ մարդկային անիրա-
ւութիւնն հարուած տուած է քեզ ,
եթէ անդգայ անձանց անգթութիւնն
վիշտ հասուցած է քեզ , եթէ պատե-
լազմի ասպատակութիւններն զրկած

են զքեզ քո ընչից մի մօտէն և կամ
ամբողջ ինչքէն , քաջալերուիր , յօտն
կայ , փոխարինող արդարութիւն կայ ,
որ կը թագաւորէ աստեղաց վերայ և
քո արտասուաց կաթիլներն իսկ կը
հաշուէ :

Մի տաքնապիր , շատ անհանգիստ
մի լինիր . մտածէ , որ այն վշտերն , որք
ծանրացան քեզ վերայ անցած տար-
ւոյն մէջ և տակաւին կը տրտմեցնեն
զքեզ ու կը բառնան ամեն յոյս լուա-
գոյն աւուրց , մտածէ , որ այն վշտե-
րն միմիայն նպատակ ունէին քո քը-
րիստոնէական հաւատդ փորձել եւ
քեզ այն ճանապարհն ցոյց տալ . ընդ
որ պիտի ընթանաս ապագային մէջ :
Դու տոեղծուած ես ուրիշ աշխարհի
համար և ոչ թէ միայն սոյն երկրաւոր
կենաց վաղանցուկ ցնորից համար : Մի
միայն հասուն առաքինութեամբ ,
փորձեալ իմաստութեամբ և հզօր ու
մեծ հոգեով իրաւունք պիտի ստանաս
դու երկնայքաղաքն թեւակոխել Վըշ-
տեր և տառապանքներ կրելով , զանա-
զան աղէտից և դժբաղդութեանց հետ
մարտնչելով միայն կարող եմք վարժել
և զօրացնել մեր հոգին : Տառապեցա՞ր ,
չարչարուեցա՞ր . շատ լաւ . ցոյց տուր
ինձ թէ ինչ ուսար տառապանաց զրպ-
րոցի մէջ : Եթէ արի գտնուեցար եւ
փորձութեան բովէն ընտիր ելար , կա-
րող ես աներկիւղ դիմել դէպի ապա-
գոյն և արհամարհել ամեն աղէտներն ,
ինչ որ կարող է նա քեզ բերել : Կա-
րող ես աչքերդ բարձրացնել դէպ ի
երկինքն և աղաղակել յուսալիր ցըն
ծութեամբ . « Տէր ետ և Տէր էառ .
եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ » :

Միայն այն չարիքներէն և աղէտ-
ներէն վախցիր , զորս քո սխալմունքով
կարող ես քեզ հասցնել . մարդ ամե-
նէն աւելի պիտի երկնչի իւր սխալ-
մունքներէն , իւր մոլորութիւններէն ,

խոր անխոհեմութենէն, իւր կիրքերէն, Ապագայէն մի վախճար ուրեմն, այլ քեզմէն: Ապագան Աստուծոյ կը գոյ մեզ. իսկ մարդոյն պատահած թշուառութեանց և տառապանաց աղէտներն նոյն իսկ մարդէն կուգան: Ապրէ իբրեւ Քրիստոնեայ եւ հաւատամ որ ինչ որ պատահի քեզ՝ դարձեալ պիտի երջանիկ լինիս:

Եթէ քեզմէն երկիւղ չ'ունիս, ուրիշ բանէ ամենեւին մի վախճար: Ե՛լ առնական եւ քրիստոնէական վստաւութեամբ անտանելի և տխուր վիճակէդ: Խորհէ լաւ միջոցներու վերայ, օգուտ քաղէ ամէն պարագանէն, ամիսիկէ բոլոր զօրութիւնդ, եւ որչափ կարելի է ջանամ կացութիւնդ բարւոյն: Եթէ ոյժդ պակի, եթէ ամէն բան չը կարողանաս գործել, վըստահ կ'այ, որ մնացածն Աստուծոյ կը գործէ:

Այո՛, դու կ'օգնես ինձ, ո՞վ Երկնաւոր Հայր, դու որ փռչուց մէջ սողացող մրջինի պիտոյքն անգամ կը հոգաս: Լի յուսով պիտի ապաւինիմ քեզ, ո՞վ Տէր, և ինչ որ պատահի ինձ՝ Նոր Տարւոյս ընթացքին մէջ, երբէք պիտի չը թողում զքեզ, երբէք պիտի չը խախտեմ իմ յոյսս, և ինչո՞ւ պիտի խախտեմ, ինչո՞ւ պիտի երկնչիմ, քանի որ գիտեմ, որ դու ոչ միայն ներկային այլ և ապագային մէջ ես:

Ես պիտի սկսիմ սոյն Նոր Տարին աւելի խոհեմութեամբ, աւելի իմաստութեամբ և աւելի երկիւղածութեամբ, պիտի սկսիմ նոր կեանքով և նոր գործունէութեամբ: Ինչ զբժուարութիւն որ պատահի ինձ, ինչ զհոգեւորութիւն որ առջեւս ելնէ, ես պիտի ջանամ միշտ չոր միտումներուն յաղթել և յառաջել բարւոյ թագաւորութեան մէջ:

Եւ եթէ սոյն Տարւոյ կատարածին

չը հասնիմ, եթէ սոյն Տարին վերջինն լինի ինձ համար, կը յուսամ որ ոչ միայն բարեկամացս արտասուքներն, բայց նա և իմ խելոյս վիպ կը կանգնին քս առջեւ, որ քո գծած ճանապարհին վերայ մեռայ: Եթէ սոյն Տարին իմ մահուան տարին լինի, անշուշտ պիտի լինի նաեւ լաւագոյն աշխարհն մոտեւոր տարի: Փայթ չէ ուրեմն, եթէ ես մեռնիմ, բաւական է միայն որ ծիծաղաժպիտ յուսով պիտի դիմեմ դէպ ի յաւիտենականութիւն, ուր կը սպասեն ինձ նոր ուրախութիւններ քո արարչագործութեան անհուն հրաշալեաց մէջ, ուր ոչ ամբ կը նորոգին և ոչ դարձ կը փոփոխին, այլ կը թագաւորէ համակ ՅԱԻԻՏԵՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ:

Կ Ր Թ Ա Ր Ա Ն

ԱՒԵՏԱՐԱՆԵՆԵՆ ԲԱՆԻՅ

Պ Ա Ս Ի

Տ Ա Ճ Ա Ր Ի Ք Ա Ր Ե Ր Ը (*)

ՄԻՆՁԵՆԻ ցարդ բացատրուած խօսքերն կ'առաջնորդեն մեզ Յիսուսի Քրիստոսի խօսքերու մի կարեւոր բացատրութեանն: Կան շատ մարդիկ, որք կ'արհամարհեն նիւթական մեծութիւնն և տեսանելի շքեղութիւններն: Այս շատ լաւ, բայց ի՞նչ բանի վերայ կը դարձնեն նոքա իրենց նայուածքն: Ի՞նչ առարկայի վերայ է նոցա զարմացումն, եթէ իմացականութեան, կամ, ինչպէս սովոր են անուանել, հոգի վերայ է նոցա զարմացումն, պէտք է

(*) Հարունակութիւն և վերջ: